

"De Daver"

Hobby
&
Creative

Materiaalkennis

Basistechnieken

Daver 8
4017 BB Kerk-Avezaath (Tiel)
Tel: +31 (0)344-681975

Fax: +31 (0)344-682068
E-mail: Info@dedaver.nl
Website: www.dedaver.nl

Geregistreerd bij de Kamer van Koophandel te Tiel onder dossiernummer 11023347.

Inhoudsopgave.

Geschiedenis van de kraal	Pagina 3.
Benaming kralen	Pagina 3.
Benaming stras	Pagina 4.
Draadsoorten	Pagina 4.
Sieraad accessoires	Pagina 5 en 6.
Gereedschappen	Pagina 7
Basistechnieken	Pagina 8 en 9
Basis rijgtechnieken	Pagina 10 en 11
Proef rijgtechniek met meerdere draden	Pagina 11 en 12.

Materiaalkennis

In dit hoofdstuk krijgt u een opsomming van de diverse materialen en hun mogelijkheden.

Kralen van glas

De eerste glazen kralen zijn circa 1600 jaar voor Christus gemaakt.

Glazen kralen zijn vroeger gebruikt als betaalmiddel en hiervoor werden dan bijzonder kostbare kralen gebruikt.

In de middeleeuwen ontstond er een bloeiende glasindustrie in Europa.

Italië, Duitsland, Frankrijk, Tsjechië en Holland waren toen de belangrijkste producerende landen.

Een vloeibare massa van alle grondstoffen wordt bereikt bij een temperatuur van ongeveer 1500 graden Celsius, als deze massa afkoelt ontstaat er transparant glas.

Gekleurd glas wordt verkregen door toevoeging van bepaalde mineralen of chemische stoffen.

Elke glasfabriek heeft een eigen manier van glas maken en bereiden en daarom is het bezoeken van een glasfabriek vaak moeilijk te regelen.

Bijna alle kralen van 2mm of iets groter worden machinaal gemaakt.

Met twee ijzeren staven wordt de hete vloeibare massa tot een holle lange buis getrokken.

Na gedeeltelijke afkoeling wordt de buis gelijkmatig tot kralen versneden.

Hierna kunnen de kralen nog verder bewerkt worden door middel van polijsten, slijpen en verven.

Kristal en stras

Door een andere samenstelling van grondstoffen te gebruiken wordt kristalglas verkregen.

Kristal is zachter dan glas, waardoor het gemakkelijk bewerkt kan worden.

Verreweg het meeste kristal en stras komt uit Oostenrijk en Tsjechië.

Swarovski kristal en stras is beroemd over de hele wereld door de prachtige schittering, kleuren en slijpsel.

De facetkralen zijn er in diverse afmetingen van 3mm tot grote bollen.

Het assortiment facetkralen van “de Daver” is afkomstig van een kleine glasfabriek in de Bohemen, Tsjechië.

De stras is er ook in vele verschillende maten en vormen.

De plakstras met platte achterkant is de meest gebruikte uit de reeks.

Om diepere kastjes op te vullen is er de zogenoemde “pointedback”, een strasteentje met een puntige onderzijde.

Wanneer er achter de stras een kastje is geplaatst met hierin rijggaatjes dan noemen we dit een rijgstras.

Als sierkraal is de stras ook wel verwerkt in balletjes en ronde schijfjes welke tussen de kralen geregen voor een mooi glinsterend effect zorgen.

Het strasassortiment van “de Daver” is afkomstig van Swarovskifabrieken in Oostenrijk en Zwitserland; kleurecht en gewoon schitterend.

Benaming kralen

$^{15}/_0$ kraal = een kraaltje van $\pm 1,5$ mm.

$^{11}/_0$ kraal = een kraaltje van ± 2 mm.

$^9/_0$ kraal = een kraaltje van $\pm 2,5$ mm.

$^8/_0$ kraal = een kraaltje van 3mm.

Facetkraal = een geslepen kraal, welke in een puntvorm of in vlakvorm geslepen is.

Sierkraal = een kraal die wat groter is en elke vorm kan hebben.

(imitatie) Parel = mooie ronde kraal, verkrijgbaar in diverse maten en kwaliteiten.

Benaming stras

Plakstras (flatback) = strasje met een platte achterkant.

Puntplakstras (pointedback) = strasje met een puntige achterkant.

Rijgstras = een strasje in zetting met daarin rijggaatjes of rijgtunneltjes.

Draadsoorten

Barbobs & Nymo rijggaren

Het Barbobs & Nymo rijggaren is een garen welke een mengeling is van katoen en nylon.

Het garen is erg sterk door het nylon, maar blijft soepel en krimpt niet door het katoen.

De gladde structuur zorgt ervoor dat het garen makkelijk door het garen glijdt en niet snel draait en knoopt. Komt er toch een knoopje in de draad, dan is deze er makkelijk uit te halen.

Het Barbobs & Nymo rijggaren kan voor talloze rijgtechnieken gebruikt worden. Het nymo garen is een wat dunnere variant welke goed te gebruiken is bij het rijgen van kleine 15/0 rocailles én bij Peyote rijgwerkjes waar meerdere keren door de rocailles gestoken word.

Nylondraad

Nylondraad, ook wel visgaren of perlon genoemd, heeft een ronde en gladde structuur.

Door deze structuur is het draad moeilijk te knopen; de knoop glijdt er snel weer uit.

Het nylondraad heeft, voor het rijgen van kralensieraden, nog een andere vervelende eigenschap; het krimpt bij wat hogere temperaturen.

Echter, de beste eigenschap van nylondraad is de sterkte.

Het nylondraad kan voor talloze rijgtechnieken gebruikt worden.

Wanneer nylondraad in sieraden van atelier “de Daver” gebruikt is, is dit bij voorkeur in combinatie met een stevig, niet krimpend draad zoals Acculon, of wanneer stevigheid vereist is.

Elastisch nylondraad

Elastisch nylondraad is transparant en rekbaar.

Het wordt veel gebruikt voor het maken van armbanden.

Het heeft dezelfde ronde en gladde structuur als nylondraad, en daardoor levert het dezelfde problemen op.

De afhechting van de draad is daardoor een precies werkje.

Elastisch nylondraad kan voor talloze rijgtechnieken gebruikt worden, vooral voor het rijgen van armbandjes.

Acculon

Acculon is metaaldraad met een plastic laagje er overheen.

Het Acculon is in meerdere kleuren verkrijgbaar en is reuze sterk.

Het metaaldraad in de coating is gedraaid, waardoor het draad niet geknoopt kan worden.

Bij het werken met dit draad is het oppassen dat er geen knikjes in komen, deze gaan er niet meer uit.

Acculon wordt veelal gebruikt voor het “zwevend”rijgen van kralen en voor enkel geregen colliers. Voor armbanden is het Acculon minder geschikt vanwege de “stijfheid” van het draad.

Sieraad accessoires

Sluitingen

Sluitingen zijn er in vele soorten en maten.

De meest gebruikte sluiting is wel de veersluiting.

Dit is de bekende ronde sluiting met sluitplaatje.

Deze sluiting is er ook in ovale vorm; de cartiersluiting.

Beide sluitingen werken op dezelfde manier en zijn in verschillende maten verkrijgbaar.

De draaisluiting is een sluiting bestaande uit twee delen die in elkaar gedraaid worden.

Voor de wat grovere colliers is een kapittelsluiting een goede keus.

Deze sluiting bestaat uit twee delen; een staafje en een ring.

Het staafje wordt door de ring gestoken, doordat het staafje dan dwars gaat liggen blijft dit tegen de ring liggen.

De kapittelsluiting is ook een makkelijke sluiting voor mensen die wat moeite hebben met het vastmaken van sluitinkjes.

De insteeksluiting is er in vele vormen en bestaat uit een verend plaatje welke in het gevormde deel van de sluiting geduwd moet worden.

Doordat dit slotje in vele siervormen verkrijgbaar is, is er altijd wel een passende te vinden voor uw ketting.

Nadeel van dit slotje is het verende plaatje; bij veelvuldig gebruik kan dit lam worden en zelfs afbreken.

Voor een wat zwaardere ketting is dit slotje ook niet aan te raden.

Kalotje

Het kalotje is de afhechting van de ketting naar het slotje.

In het kalotje komen de draden samen, zodat er geen draden en knooppjes zichtbaar zijn.

Het kalotje is een, nog open, bolletje met een klein gaatje tussen de twee delen en een haakje aan 1 van de delen.

Aan het haakje komt het slotje te zitten.

Voor de verwerking van een kalotje met de verschillende soorten draad, zie hoofdstuk basistechnieken.

Buigring

Een buigring is een ringetje welke gebruikt wordt om een verbinding te maken.

Met behulp van buigringen worden bijvoorbeeld bedeltjes aan een collier bevestigd, of een slotje welke niet direct aan het kalotje past.

Buigringen worden dicht gebogen met behulp van een tangetje.

Knijpkraal

Knijpkralen zijn metalen kraaltjes die op de draad plat geknepen worden.

Als functie hebben ze om kralen "zwevend" op hun plaats te houden, om draden bij elkaar te houden of als afhechting op de draad in het kalotje.

Knijpkralen worden in combinatie met het acculon gebruikt.

Verdeler

Verdelers zijn metalen delen met meerdere gaatjes. Hun functie is het netjes uit elkaar houden van de draden bij colliers of armbanden geregen met meerdere draden.

De eindverdeler heeft een extra oog welke door middel van een buigring aan het slotje verbonden wordt.

Verlengkettinkje

Een verlengkettinkje dient om een ketting of armband te verlengen.

Dit kettinkje is ideaal voor geregen halsbandjes en armbanden die “strak” om de hals of pols gedragen worden.

Door het kettinkje is het collier of armband verstelbaar, zodat deze altijd op de juiste maat vast gezet kan worden.

Colliers die zowel kort als lang gedragen kunnen worden, of gemaakt zijn in opdracht voor een ander, zijn ook uitermate geschikt voor dit handige accessoire.

Kettelstift

Een kettelstift is een metalen pen met daaraan 1 zijde een oogje.

Deze stiften kunnen door middel van deze ogen aan elkaar verbonden worden en worden vooral gebruikt voor het maken van colliers met sierkralen.

Nietstift

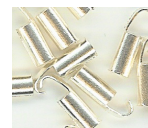
Een nietstift is een metalen pen met daaraan aan 1 zijde een plat kopje.

De nietstift wordt vooral gebruikt om sierkralen als bedeltje aan colliers te hangen; de kraal blijft op het kopje hangen, zonder dat daarvan iets zichtbaar is.

Veterklem

Een veterklemmetje wordt om een (leer)veter geschoven en vervolgens dicht gebogen met behulp van een tangetje.

Aan 1 zijde van het klemmetje zit een haakje, waaraan het slotje bevestigd kan worden.

Eindkapje

Een eindkapje wordt gebruikt voor kettingen welke met meerdere strengen geregen is.

Deze strengen worden vaak in elkaar gedraaid.

Het holle kapje wordt dan over het begin en het einde van de strengen geschoven ter afwerking.

Gereedschappen

Rondbek tangetje

Dit tangetje heeft spitse uiteinden en is onmisbaar bij het buigen van oogjes aan de kettelstiften, nietstiften en haakjes van de kalotjes.

Platbek tangetje

Dit tangetje heeft smal toelopende platte uiteinden.

Dit tangetje is ideaal voor het platknijpen van de knijpkralen en het dicht buigen van de kalotjes. Een tangetje met ribbeltjes op het bekje is voor het dicht buigen van kalotjes vanwege de grip die deze geeft op de gladde bolle delen.

Voor het platknijpen van knijpkralen is een tangetje met een glad bekje meer geschikt, omdat deze geen afdruk hierop nalaat.

Kniptangetje

Het kniptangetje wordt gebruikt voor het afknippen van metaal- en acculondraad.

Door het scherpe bekje kost dit niet veel kracht en geeft het een ongerafeld snijvlak.

Schaartje

Voor het afknippen van rijggaren, nylon en elastisch nylon is een klein schaarje gemakkelijk.

Gebruik geen schaarje waaraan lijmresten zitten, of waarvan het snijvlak beschadigd is; dit geeft alleen maar rafels en ergernis.

Pincet

Een pincet met een spitse kromme punt is een handig hulpmiddel bij het werken met plakstrasjes.

Vooraf bij het verwerken van kleine strasjes is deze eigenlijk onmisbaar.

Lijm

Wanneer gebruik gemaakt wordt van lijm, gebruik dan een sieradenlijm welke kleurloos is en geen vlekken geeft. Hasulith is een goede sieradenlijm welke gel-achtig is. Het voordeel is dat deze lijm niet 'wegloopt' en oneffenheden opvult.

Basistechnieken

Aan- en afhechten in een kalotje met diverse soorten draad

Een kalotje is een open bolletje met daaraan een haakje.

Het dient als een nette en stevige afwerking van het sieraad naar het slotje.

Na de afhechting wordt het bolletje dichtgeknepen, waardoor de draden niet meer zichtbaar zijn.

Hieronder volgt de uitleg voor de verwerking van verschillende soorten draad.

1 draad rijggaren of nylondraad

Knoop een klein kraaltje aan de draad.

Zorg ervoor dat er een restdraad van ca. 5cm. overblijft.

Steek de draad waarop geregen gaat worden door het gaatje tussen de twee halve bolletjes heen; de aangeknoopte kraal valt in het holletje.

Rijg het sieraad en eindig met een kalotje gevolgd door een klein kraaltje.

Steek de draad nog twee a drie maal door het kleine kraaltje, steek deze terug door het kalotje en werk de draad een stukje door het rijgwerk heen ter afhechting.

Steek de restdraad van het begin ook terug en werk deze ook een stukje terug door het rijgwerk.

Doe wat lijm in de kalotjes, buig ze dicht en zet de sluiting aan de haakjes.

2 of meerdere draden rijggaren of nylondraad

Bij het rijgen met 2 of even aantallen draden, knipt u een lange draad/draden, rijgt er een klein kraaltje op, schuift dit naar het midden waar u de draden dubbel vouwt.

Steek de draden door het gaatje in het kalotje; de kraal valt in het holletje.

Rijg het sieraad en rijg aan het einde een kalotje gevolgd door een klein kraaltje over 1 of een aantal draden.

Knoop de draden, steek ze zoveel mogelijk terug en werk ze door het rijgwerk heen ter afhechting.

Lijm in de kalotjes en het bolletje dichtknijpen.

Zet de sluiting aan de haakjes.

Acculondraad (geplastificeerd metaaldraad)

Zet een knijpkraal op het uiteinde van de draad.

Knip de restdraad boven de knijpkraal af.

Steek de draad door het gaatje tussen de 2 halve bolletjes; de knijpkraal valt in het holletje.

Rijg het sieraad en sluit af met een kalotje.

Leg het sieraad in de ronde vorm zoals het om de hals zal vallen; de kralen hebben namelijk de ruimte nodig om de ronding te kunnen maken en u voorkomt op deze wijze dus het te strak afhechten.

Zet een knijpkraal op het uiteinde van de draad in het kalotje vast en knip de restdraad boven de knijpkraal af.

Doe wat lijm in de kalotjes en buig de bolletjes dicht.

Zet de sluiting aan de haakjes.

Aanzetten van het slotje

Aanzetten van een slotje aan een kalotje

Haak het oogje van het slotje aan het haakje van het kalotje.

Buig het haakje van het kalotje netjes rond gevormd dicht met een rondbek tangetje.

Haak het sluitplaatje aan het ander kalotje en buig ook dat haakje dicht.

Wanneer het slotje in combinatie met een verlengkettinkje gebruikt wordt kan het sluitplaatje van het slotje verwijderd worden.

Hiervoor in de plaats wordt het verlengkettinkje aan het kalotje bevestigd.

Wanneer het slotje of sluitplaatje niet aan het kalotje past, dan is een buigringetje de oplossing.

Buig het ringetje iets open, bevestig hieraan het slotje of het sluitplaatje en buig het ringetje weer netjes dicht.

Haak het buigringetje aan het kalotje en buig het haakje van het kalotje dicht.

Aanzetten van een slotje aan kettelstiften

Buig het oogje van de kettelstift open en haak hieraan het oogje van het slotje.

Buig het oog van de kettelstift weer netjes dicht met een rondbek tangetje.

Het sluitplaatje of verlengkettinkje wordt op dezelfde wijze aan het andere kalotje bevestigd.

Aanzetten van een slotje aan een eindverdeler

Om het slotje aan een eindverdeler te zetten wordt een buigring gebruikt.

Buig het ringetje wat open, haak het slotje eraan en zet dit aan het oog van de eindverdeler.

Buig het ringetje weer netjes dicht.

Zet het sluitplaatje of het verlengkettinkje op dezelfde wijze aan de andere eindverdeler.

Gebruik van een eindkapje

Het eindkapje wordt gebruikt bij kettingen bestaande uit meerdere strengen of bij gehaakte kettingen.

De strengen worden aan het begin en einde stevig bij elkaar geknoopt.

Onder de knoop door wordt een kettelstift gestoken, waarvan het uiteinde door het oog van de stift gehaald wordt.

Op de kettelstift wordt het eindkapje geregen, welke over de knoop van de strengen heen valt.

Knip de kettelstift ongeveer 1,5cm. Boven het kapje af en buig er een oogje aan met een rondbek tangetje.

Aan dit oogje wordt het slotje bevestigd.

Basis rijgtechnieken

Rijgen

Het rijgen van een sieraad kan op onnoemelijk veel manieren.

Het te gebruiken draad en het aantal te gebruiken draden is afhankelijk van het te rijgen werkstuk en het materiaal wat daarin verwerkt wordt.

Het rijgen op 1 draad is een ieder wel bekend; dit deden we in onze jeugd jaren al wel.

Het gebruik van meerdere draden hangt samen met welke techniek er gebruikt wordt.

Een brede ketting of armband wordt vaak met meerdere draden geregen, dit staat dan in het patroon aangegeven.

Het soort draad hangt sterk af van het materiaal wat gebruikt wordt om te rijgen.

De glaskralen en sierkralen kunnen op alle soorten draad geregen worden.

Moet het collier soepel vallen, dan kan er het beste op Barbobs rijggaren geregen worden.

Wordt er een armband geregen dan kan dit bijvoorbeeld ook op elastisch nylondraad geregen worden; er hoeft dan geen slotje aangezet te worden en de armband rekt mee.

Het stevige acculondraad is zeer geschikt voor het rijgen van een collier bestaande uit een enkele rij geregen met sierkralen, of voor een collier welke geregen wordt in combinatie met bijvoorbeeld nylondraad.

Wanneer er geregen wordt met rijgstrassjes, is het nylondraad zeer geschikt.

Nylondraad is rond en zal daardoor niet snel tussen de lipjes van de zetting doorgetrokken worden.

Kettelen

Het kettelen is het aan elkaar zetten van metalen draadstaafjes middels het buigen van oogjes hieraan.

Deze techniek wordt veelal gebruikt in combinatie met sierkralen en ornamentjes.

Aan de kettelstift zit een oogje, de gewenste kraal wordt op de kettelstift geregen, de kettelstift wordt ongeveer 1,5cm. Boven de kraal afgeknipt en u buigt een oogje van het rechte deel boven de kraal.

De oogjes worden vervolgens in elkaar gehaakt en netjes dicht gebogen.

Weven

Het weven is al een oude techniek voor het maken van armbandjes en halsbandjes.

Een klein weefgetouwje of een langwerpige plankje met wat spijkers op gelijke afstand tot elkaar, zijn bij deze techniek onmisbaar.

Al naar gelang de gewenste breedte, spant u een aantal draden.

U knoopt een lange draad aan een van de buitenste draden vast en rijgt het aantal kralen op welke tussen de draden passen. (1 kraal tussen 2 draden.)

Leg de draad dwars over de gespannen draden heen en controleer of er steeds 1 kraal tussen de 2 draden ligt.

Steek, onder de gespannen draden door, terug door de kraaltjes.

Weef op deze manier door tot de gewenste lengte bereikt is en bevestig het slotje aan het werkstuk.

Bedeltjes maken van sierkralen

Bedeltjes voor aan kettingen zijn zo te koop. Maar dan is het vaak net niet wat u zoekt. Deze bedeltjes zijn ook heel makkelijk zelf te maken van iedere gewenste sierkraal.

Hiervoor worden de nietstiften gebruikt.

U rijgt de kraal op de stift, knip de stift op ca. 1,5cm. Boven de kraal af en buig een oogje aan het rechte deel van de stift.

Het bedeltje kan nu aan de ketting gezet worden.

Om het bedeltje wat vrijer te laten bewegen is het echter beter om een buigringetje aan het bedeltje te bevestigen voor deze aan de ketting te hangen.

Als de bedeltjes wat langer mogen zijn, dan kunt u boven de bedeltjes nog sierkralen op kettelstiftjes bevestigen.

Tussentijds aanhechten

Heel vervelend; het sieraad is nog niet af en de draad is op.

Rijg dan niet net zolang door tot de draad op is, maar stop als de draad nog een restlengte van ca. 6cm. heeft.

Knoop de nieuwe draad eenmaal om de restdraad en knoop vervolgens beide draaduiteinden eenmaal met elkaar.

De knoop kan nu tegen de kralen aangeschoven worden.

Werk de restdraad van de "oude" draad zo ver mogelijk terug door het rijgwerk.

Rijg nu verder met de nieuwe draad en hecht deze netjes af wanneer het sieraad klaar is.

Werk de restdraad van de "nieuwe" draad bij de knoop ook netjes weg door het kralenwerk, maar dan wel in tegenovergestelde richting ten opzichte van de eerder afgewerkte "oude" draad.

Bij acculondraad komt het zelden voor dat er tussentijds aangehecht moet worden, het is ook wat lastiger om dit nagenoeg onzichtbaar te doen.

Gebeurt het toch dat dit moet gebeuren bij een kraal en een knijpkraal.

Rijg op de "oude" draad een kraal met aan weerszijde een knijpkraal.

Zet de eerste knijpkraal vast op de draad.

Steek nu de nieuwe draad door de andere knijpkraal en de kraal en zet de knijpkraal vast op de draden. Knip de oude draad zo dicht mogelijk tegen de knijpkraal af en rijg het sieraad verder op de nieuwe draad.

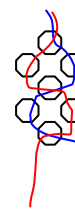
Als u goed oplet zult u zien dat deze techniek veel gebruikt wordt.

Het is de basis voor vele patronen en steeds met twee draden uit te breiden.

Rijgtechniek met meerdere draden als proefje

Een heel herkenbare en simpele techniek is het matje met twee draden.

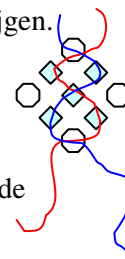
- Knip een langere draad rijggaren af
- Rijg 1 klein kraaltje aan, schuif dit naar het midden en vouw de draad hier dubbel
- Steek beide draaduiteinden tesamen door het gaatje in het kalotje en laat dit zakken tot het over het kraaltje heen valt.
- Rijg 1 parel op beide draden tesamen.
- Splits de draden en rijg 1 parel op elke draad.
- Rijg 1 parel op 1 van de draden en steek de andere draad hier kruislings doorheen.
- Rijg 1 parel op elke draad gevolgd door weer 1 parel waar kruislings doorheen gestoken wordt.
- Blijf deze stap herhalen totdat de gewenste lengte benaderd is; houdt altijd rekening met de afhechting en de sluiting welke ca. 2,5cm. In beslag neemt.
- Werk op dezelfde manier naar het kalotje toe als begonnen is.

- Rijg het kalotje op gevolgd door een klein kraaltje op 1 van de draden.
- Knoop de draden 2 tot 3 maal, steek terug door het kalotje en werk de draden een eindje door het rijgwerk ter afhechting.

Dit patroon kan echter nog uitgebreid worden door nog kraaltjes over de parels heen te rijgen.

- Steek de draden terug totdat ze kruislings in de eerste dwarsliggende parel uitkomen.
- Rijg 2 tot 5 kralen op elke draad. (aantal is afhankelijk van de grootte van de parel)
- Rijg 1 kraal over beide draden te samen.
- Rijg 2 tot 5 kralen op elke draad en steek kruislings door de eerst volgende dwarsliggende parel heen.

Note: de kralen moeten plat op de parels liggen, als dit niet het geval is moeten de opgereggen Aantallen kralen aangepast worden.